

VALTU

LEHT
NR. 5 (61/62) 1992 AUG.—SEPT.
ILMUB JUUNIST 1987

TÄNA LEHES:

- * JUHATUSE OTSUSED
- * VALLAVOLIKOGUS
- * ÖNNITLUSED
- * AJAKIRJANIKE AVALDUS
- * KOOLILOOD
- * HELGI SUSSI TÄHTPÄEV

Valtu põllumajandusreformi komisjoni koosolek 20. juulil 1992

Koosolekust võtavad osa Aare Leinberg, Aita Toppel, Kalju Rahu, Viktor Lepik, Eino Mikomägi, Ülo Flaur, Toomas Oksaar, Tenno Teets, Heik Past. Koosolek toimub Valtu POÜ keskuse ruumes.

Päevakord:

1. Komisjonile laekunud avalduste läbivaatamine.
2. Riigivara olemasolu majandis.
3. Majandi tehingud põhivahenditega 1991. a. 20. juunist.
4. Ühistatud vara aktide koopiate aluseks tunnistamine ja tõestamata vara küsimus.
5. Kuidas määrata kindlaks, kes ja kui palju tahab sel sügisel maad juurde saada.
6. Kodanikukaitsevahendite ja kultuurikroonika materjalide säilitamine majandis.
7. Ühistatud loomade tagastamine.

1. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni laekunud avalduste kohta, reformikomisjon otsustab:

a) anda juhatusele lahendada probleem, kuidas toimida rahaga, mis on saadud majade, autode ja kauplussöökla müügist. Juhatuse otsus kooskõlastada reformikomisjoniga.

b) anda tagasi Kalju Titele Madise ait ja kustutada see ühistatud varade aktide nimekirjast.

c) anda Kio sigala tagasi Kaarel Kõrtsinile, kuna seda pole omanikule välja makstud.

d) rahuldada Eedi Reose avaldus ehituskrundi eraldamise kohta.

e) jätta rahuldamata Jaan Randjärve avaldus palkidest küüni tagastamise kohta, kuna seda pole ühistatud varade aktis kirjas.

f) soovitada Toomas Oksaarel esitada enne 27. juulit uus avaldus hävitatud metsa asendamiseks samaväärse maaga.

2. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni riigivarade olemasolust majandis, reformikomisjon otsustab:

a) esitada Eesti Vabariigi valitsusele vastavasisuline öiend. Majandis riigivara ei ole.

3. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni majandi tehingutest põhivahenditega 20. juunist 1991, reformikomisjon otsustab:

a) vastavalt Valtu POÜ juhatuse otsusele anda nõusolek esitada hagi kodanik Looja vastu, kes on tekitanud majandile kahju 9000 EEK väärtuses.

b) toetada majandi juhatuse ettepanekut nõuda kodanike Hans Kraisi ja Rein Tamme poolt ebaseaduslikult omastatud ehitusmaterjalide tagastamist ja esitada hagi kodanik Hans Kraisi vastu seoses ametivõimu kuritarvitamisega.

4. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni ühistatud varade aktidest, reformikomisjon otsustab:

a) edasises töös võtta aluseks ühistatud varade aktid.

b) vaidluse korral nõustuda ainult kohtu poolt tõestatud varade olemasoluga.

5. Arutanud läbi küsimuse, kuidas määrata kindlaks, kes ja kui palju soovib sel sügisel maad juurde saada, reformikomisjon otsustab:

a) koostada küsitlusleht, mis jagada välja kõigile maaomanikele majandi territooriumil. Küsitlusleht tuleb tagastada 1. septembriks 1992.

6. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni kodanikukaitsevahendite ja kultuurikroonika säilitamise kohta majandis, reformikomisjon otsustab:

a) teha kodanikukaitsevahendite inventuur.

b) tagada kodanikukaitsevahendite ja kultuurikroonika säilimine.

7. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni ühistatud loomade tagastamise kohta, reformikomisjon otsustab:

a) analüüsida vastavalt küsitluslehtede laekumisele majandi inimeste arvamust selles küsimuses ja koos juhatusega võtta vastu konkreetne otsus.

Juhatuses

2. juulil

1. Kinnitati esimehe kuupalgaks 4 miinimumpalka.
2. VOETI TEADMISEKS, et Ingliste saab endale algkooli praegustesse kontoriruumidesse.
3. OTSUSTATI müüa Valtu kauplussöökla ja kontorihoonete kompleks eraettevõttele «KANNIKE».
4. VABASTATI TÖÖLT OMAL SOOVIL
Anneli Kelement
Reine Kõrtsini
Raul Rohuste

30. juulil

1. TOSTETI järjekordselt üüri ja kommunaalteenuste hindu. Alates 1. augustist on need järgmised:
Üür 35 senti üldpinna m² eest
Keskküte 1 kroon üdpinna m² eest
Soe vesi 10 krooni inimese kohta
Külm vesi 2.50 krooni inimese kohta
Kanaliseatsioon 3 krooni inimese kohta
Prügi vedu 4 krooni kuus
Need pered, kus mõlemad pereliikmed töötavad väljaspool majandit, peavad maksuma sooja vee eest 20 krooni inimese kohta ja keskkütte eest 1.50 krooni üldpinna ruutmeetri eest.
2. Kui üürnik kolib korterist välja ilma remonti

tegemata, kasseeritakse temalt sisse remonditasu 3.50 krooni üldpinna ruutmeetri kohta.

3. Kasutades oma autot hädavajaduse korral ametiasjade ajamiseks, kompenseeritakse mitte rohkem kui 1000 km kuus hinnaga 60 senti km.

4. Inglistel tahab maja nr. 3 irduda senisest küttesüsteemist, mis möödunud talvel majale sooja ei taganud, ja üle minna elektriküttele. Kas see neil õnnestub, peaks lähemal ajal selguma.

5. Kas jookide tsehh on järgmine ühistu, mis iseisvub ja jääb osauhistuga seotuks rendilepinguga, otsustatakse peatselt algavate läbirääkimiste käigus.

Igal juhul tunneb jookide tsehhi rahvas ise oma tugevust ja on valmis majandist lahku lööma.

Kes takistab teistel seda tegemast?

6. On paratamatu, et nõrgemad ja mittevajalikud ühistud peavad teelt kõrvale astuma. Nii juhtus maaparandusühistuga.

Estosteriili ühistu saatuse sõltub sealsete ülemuste ettevõtlikkusest. Estosteriili tsehhj tema praegusel kujul alates 1. septembrist aga ei eksisteeri.

7. VABASTATI TÖÖLT OMAL SOOVIL

Oiga Sökk
Marko Kaup
Karin Teder
Urmas Männimägi
Annika Kodu

8. VALLANDATI TÖÖLT töödistsipliini rikkumise pärast

Mare Parker

Kehtna valla volikogus

Vallavolikogu juulikuu koosolek algas vallavalitsuse info kuulamisega. Vallavanem Silvi Ojamuru kõige suurem mure oli kütus. Tsentraalkatlamajade kütuseks oleks vaja umbes 7 miljonit krooni, mida muidugi majandeil ega vallal ei ole. Otsitakse võimalust, et katlamajad üle viia alternatiivsele kütusele — tükktribale ja hakkepuidule. Kaalutakse ka puidu gaasistamise võimalusi. Eeloleval talv aga tuleb veel vedelkütusega läbi ajada.

○ Vallal on mure apteekidega. Kehtna ja Lelle apteegi saatuse on lahtine. Apteegid kuuluvad kas munitsipaliseerimisele või erastamisele. Riigiapteek nähakse ette ainult Raplas. Volikogu leidis, et rühupoed peavad alles jääma.

○ Vastupidi valitsuse praegusele hariduspoliitikal tahetakse sügisel siiski avada Ingliste kool, esialgu I ja II klass. Kool avatakse Ingliste osakonna endises kontorihoones, millest saab koha-peakne haridus- ja kultuurikeskus.

Mõisahoonete restaureerimise lõpetamiseks ei ole raha, otsitakse investeerijaid.

○ Volikogule esitatud esimene küsimus oli kinopunktide põhivahendite üleandmine vallale. Volikogu liikmed kuulasid kinovõrgu direktori Helmuth Laurimaa, kinomehaanik Arvi Mobeli ja üksteise

seisukohad ning otsustasid võtta valla kuus kino munitsipaalomandusse alates 1. augustist.

○ Maanõunik Heik Past esitas esmaseks lugemiseks valla puhtuse ja korra eeskirjad. Temalt oli ka otsuse projekt, mis nägi ette ajutise maakasutuse talviljakulvikuks 1992. aasta sügisel.

Uksmeelselt olid volinikud selle poolt, et talupidajad, kellele veel maad pole kätte antud, kuid soovivad külvata talvilja, saavad seda teha.

○ Volikogu otsusega eraldati 10 ehituskrunti, neist 3 Valtu, 5 Kehtna ja 2 Lokuta majandi maa-tele.

Valla kolmest reformikomisjonist on asunud usinasti tööle Valtu ja Kehtna. Oiget hoogu pole Lokutal, aga seal on olukord väga komplitseeritud.

Kuulati infot reformikomisjoni liikmete töö taustamisest ja võeti vastu otsus.

Omandireformiks peab vastavalt maakonna seisukohale vallas oma komisjon olema. Otsustati moodustada 5liikmeline omandireformi komisjon: 3 põllumajandusreformi komisjoni esimeest, maanõunik Heik Past ning Olga Kihlevelt, kes tegeleb õigusvastaselt võõrandatud vara tagasinõude avaldustega.

○ Vallavalitsusele oli laekunud viis avaldust võimaldada soodustust üksikisiku tulumaksu maksimisel. Kahjuks oldi sunnitud ära ütleva ja tühistati ka volikogu otsus 30. jaanuarist 1992, mis andis sellise õiguse 23 inimesele.

1. augustiks peavad tulumaksu soodustuse taotlejad esitama tulude aruande sotsiaalnõunik Mare Kõpale, kes kaalub argumente ja esitab taotlused volikogule.

○ Päevakorra täienduseks olid esitatud Lelle kultuurimaja, Kehtna kaitlemaja, tänavavalgustuse, sotsiaalmaksusoodustuse ning korrakaitse kü-

simused. Kaks viimast otsustati pärast küsimuste ettevalmistamist võtta arutusele augustis peetavale volikogu koosolekule.

Lelle probleemide lahendamiseks korraldatakse nõupidamine kohapeal.

Korrakaitseküsimustele ei leitud Kehtna piirkonnas muud lahendust, kui esitada Rapla prefektuurile rahulolematuse noot ning kutsuda augusti volikogule ka korrakaitssjad.

Eidapere kordniku Gert Haasa tööle avaldati tunnustust ja leiti, et ka politsei saab hea tahtmise juures väga hästi töötada, kuigi tingimused on üsnä kasinad.

17. augustil kuulutas välja streigi ning peatas oma töölepingu 9 «Ühistöö» toimetuse töötajat. Nende nõue oli kõrvaldada kohe ametist lehe peatoimetaja Toomas Massov ja lõpetada töösuhted Hans ja Tiina Treimanniga. Streikijad ilmutasid oma avalduse 18. augusti «Ühistöös», kuid kellegi käsul keelas Raplamaa side ülem Irlanda Kislova lehe laialikandmise. Enne keeldu õnnestus osal tellijalst see siiski saada. Lehe tiraaz on senimaani I. Kislova hoiul. Eelöeldut arvestades teeme kõnealuse avalduse kättesaadavaks meie infolehe vahendusel.

Avaldus

Pöördume teie poole tõsise murega Raplamaa ajalehe «Ühistöö» edasise arengu pärast. Lehe toimetuses on kunstlikult tekitatud olukord, mis muudab ettevõtte põhikirjaliste ülesannete täitmise äärmiselt keeruliseks.

Pärast peatoimetaja vahetust õnnestus toimetuse töötajate ühiste pingutustega taastada normaalne tööriitm. Peatoimetaja T. Massov lõpetas ebaseaduslikud tehingud «Ühistöö» ruumide ja varadega. Sõlmiti vajalikud hankelepingud. Toimetusse tuli tööle uusi ajakirjanikke, sealhulgas noori autoreid, kel on erinevad elukäsitlused ja väljenduslaadid. Töö sujus lodusalt ja tundus, et uus peatoimetaja peab kinni maakonnavõimudele ja lehelugejatele antud lubadusest — jääda oma parteilisele kuuluvusele vaatamata erapooletuks ning korraldada lehe tööd objektiivselt.

Kahjuks ei suutnud uus peatoimetaja oma lubadusi järgida. Omamata juhtimiskogemusi ja tundmata ajalehe töökorduse eripärasusi, püüdis ta vajakajääva kompetentsuse korvamiseks kasutusele võtta autoritaarsed juhtimisvõtted. Esimene tõsisem intsident tekkis ühe staažika toimetajaga, kellele ta esitas alusetuid süüdistusi tööalastes ebakorrektsustes, tehes seda äärmiselt taktitult ja skandaalses vormis. Kaastöötajate sekkumine ja toimetaja minek korralisele puhkusele hoidis seekord ära tõsisema vastasseisu kujunemise.

Juuni lõpul soovis peatoimetaja töölt vallandada lehe korrektori ja fotograaf-korrespondendi. Põhjenduseks esitas T. Massov nende töötajate oletatava ebalojaalsuse lehele. Suutmata vallandamiseks leida seaduslikku ettekäändet, jäid inimesed tööle edasi. Korrektor suunati kiiresti kaastöötajate initsiatiivil erialasele täiendusväljaõppele teiste väljaannete juurde.

Järgnevalt püüdis T. Massov juuni lõpul katkestada töösuhted ajalehe juriidilise konsultandiga. Ettekäändeks esitas juriidilise konsultandi oletatavat ebalojaalsust temale ja oletatavat omavolitsemist. Vastavad oletused pärinesid selle partei kohalikust osakonnast, kus T. Massov on ise liige. Kaastöötajate sekkumisele ja oletuste alusetuse ilmnemise tulemusena jäi töösuhe katkestamata.

Juuli algul määras T. Massov ebaseaduslikult (EV Töölepingu seadus § 32 lg. 1) Hans Treimanni enda asetäitjaks, kes sõlmitud lepingu kohaselt oleks pidanud tegema korrespondendi tööd. Alles tagantjärele selgus, et sellise edutamise tegelik põhjus oli selle partei kohaliku osakonna juhi vastavasisuline soovitus, kus peatoimetaja ise on liige.

Hans Treimann alustas oma võimutsemist sellest, et piiras ebaseaduslikult (EV TLS § 64 lg. 1), peatoimetaja täie-

likul nõusolekul ja heakskiidul ajakirjanike tehtava töö mahtu, millega kitsendati nende teenistust töökohal, kuna osa töötasust tuleb ajakirjanikel välja teenida honoraridena.

Selle ebaseadusliku piirangu tulemusena tekkisid tõsised probleemid töökorduses, kuna pidevalt nappis materjale, mida saaks avaldada. Kehtestatud piirangut ei rakerdatud H. Treimanni abikaasa — Tiina Treimanni suhtes. Kuna T. Treimann töötab keelelise toimetajana, siis määras peatoimetaja talle võrdväärse töötasu lehe peaspetsialistidega, arvestades, et teiste kirjutisi redigeerides ei jõua keeleline toimetaja honoraridega oma põhipalgale lisa teenida. Nimetatud piirangulepinguliste ajakirjanike suhtes ja selle mitterakendamine keeletöötajate suhtes tekitasid ebavõrdse olukorra. Niigi kõrgepalgalisele keeletöötajale loodi administratiivselt piiranguteta honoraride teenimise võimalus ajakirjanike teenistuse seadusevastase kitsendamise arvelt (EV TLS § 10 lg. 1).

Järgnevalt alustati peatoimetaja täielikul toetusel ja heakskiidul ajakirjanike ning toimetuse töötajate artiklite sisulist moonutamist ning kärpimist Hans Treimanni ja Tiina Treimanni heaksarvamise järgi. Tsenseerimine võttis sellise ulatuse, et moonutama asuti ka intervjuudes esitatud küsitlavate vastused. Isegi maakonnas töötava riigiametniku intervjuust võeti välja tema esitatud probleemid, kuna antud ainevaldkonnas ebapädev Hans Treimann pidas neid «ebaolulisteks».

T. Massovi, H. Treimanni ja T. Treimanni kehtestatud tsensuur ja peatoimetaja ning keeletöötajate ebakorrektno käitumine kaastöötajatega (ultimaatumid, ähvardused, ebaseaduslikud korraldused) tekitasid suuri sisepingeid ja kujundasid ebanormaalse tööõhkkonna. Kõik katsed olukorda inimlikult normaliseerida on põrganud peatoimetaja jäigale vastuseisule kaastöölise suhtes.

Juriidiline konsultant protestis korduvalt ebaseaduslike piirangute ja seadusandluse jõhkra rikkumise vastu. Peatoimetaja jättis järelepärimistele ja protestidele vastamata. Selle asemel, et järgida seadusi, esitas ta juriidilisele konsultandile kõondamiskäskkirja, kuna juristi ametikoht ei olevat ettevõttes vajalik. Pearaamatupidajale ja kassapidajale andis ta korralduse, mille kohaselt neil on keelatud juriidilise konsultandiga tööalasel konsulteerida. Vajaliku nõuande saamiseks käskis T. Massov neil pöörduda Rapla tarbijate kooperatiivi kaadriinspektori poole, kelle tutvustamiseks viidi pearaamatupidaja tema juurde (EV TLS § 98 lg. 1).

Tegevtoimetaja katsed oma volituste piirides toimetuse tööd efektiivsemaks ja inimlikumaks korraldada viisid T. Treimanni skandaalitseva ja ultimatiivse käitumiseni. Samasuguseid intsidente korraldas T. Treimann peatoimetaja toetusel ka teiste toimetuse töötajatele. H. Treimanni ja T. Treimanni ambitsioonikuse näiliseks seadustamiseks

andis T. Massov seaduse nõudeid rikkudes (EV TLS §§ 42—44) välja käskkirja toimetuse töö korraldamiseks vastavuses H. Treimanni ja T. Treimanni nõudmistega ning keeldus ise ja keelas teistel töötajatel seda käskkirja tutvustada lehe juriidilisele konsultandile (EV TLS § 45). Objektiivselt püüab peatoimetaja selle käskkirjaga nr. J-26 10. augustist 1992 kinnistada ebaefektiivset töökorraldust ja sundida repressiivmeetmete kasutamise ähvardusel lehe töötajaid alluma enda omavoliile.

Tõsiseid arusaamatusi on peatoimetajal tekkinud ka nii vahepealse kui ka praeguse pearaamatupidaja ning kassapidajaga seoses ebaseaduslike nõudmistega esitamise ja finantsküsimumustes. Peatoimetaja nõudis ebaseaduslike finantsmaksete sooritamist, püüdes kogu vastutuse selle eest asendada ainult pearaamatupidajale ja kassapidajale.

Peatoimetaja andis avalikult lubaduse, et jääb oma töös valimisvõitluse ajal erapooletuks ning avaldab erinevate poliitiliste jõudude valismaterjale objektiivselt. Antud lubadusest ei pidanud T. Massov järjekordselt kinni. Tema heakskiidul ja teadmisel tegi H. Treimann omavoliliselt juurdekirjutusi kandideeriva saadikukandidaadi artiklisse ning nõudis tegevtoimetajalt moonutatud artikli avaldamist selle autori nime all. Kuna tegemist oli poliitiliste moonutustega, mis otseselt olid vastuolus saadikukandidaadi valimisplatvormi ideoloogiaga, tekkisid tegevtoimetajal kahtlused. Ta pöördus pärimisega juriidilise konsultandi poole moonutatud artikli avaldamise seaduslikust lubatavusest. Asjaolude selgitamiseks võttis juriidiline konsultant telefoniühenduse artikli autoriga. Poliitilised juurdekirjutused olid tehtud ilma autori teadmata ja nõusolekuta. Autor avaldas selliste moonutuste avaldamise vastu otsustavat protesti, mille tulemusena oli peatoimetaja sunnitud vastavast moonutused välja jätta. Selle eest aga andis T. Massov välja käskkirja, milles karistati tegevtoimetajat hoiatusega ja juriidilist konsultanti noomi-

tusega omavoli eest. Intsident aga kompromiteeris tõsiselt lehe mainet. Saadikukandidaat, kelle artiklit poliitiliselt moonutati, ei olnud esitatud kandideerima selle partei poolt, kuhu kuulub T. Massov.

Tänaseks on toimetuses kujunenud ebanormaalne tööõhkkond, mis segab töö jätkamist. Peatoimetaja jätkab kehtiva seadusandluse ignoreerimist, on juba ligi kuu aega takistanud juriidilise konsultandi tööülesannete nõuetekohast täitmist ja otsib nn. ebalojaalsete töötajate vallandamiseks ettekäandeid. T. Massov lubas kõik ebalojaalsed isikud lehest minema kihutada. Ilma igasuguseid põhjendusi esitamata on peatoimetaja kehtestanud lehe juriidilisele konsultandile «Ühistöö» tema artiklite avaldamise keelu ning sekretäril on keelatud trükkida ka juriidiliselt konsultandilt laekuvaid materjale.

Alates H. Treimanni avaliku võimutsemise ajast toimetuses valitseb siin psühholoogilise surve ja pinge õhkkond. Ajakirjanike ja teiste toimetajate loominguiline tööviis on pärsitud. Usaldamatuse ja pinge tõttu on pärsitud ka pearaamatupidaja ja kassapidaja ning juriidilise konsultandi töö. Peatoimetaja valmistab ette järjekordse sisekorranõude kehtestamise, millega keelustada toimetuse töötajate omavaheline tööküsimumusteväline suhtlemine tööruumides.

Lehelugejad kaotavad «Ühistöö» vastu usaldust ning lehte ähvardavad peatoimetaja tegevusetuse tõttu suured materiaalsed kahjud.

Seoses kõige eeltooduga oleme sunnitud välja kuulutama ja kuulutama välja streigi ning peatame oma töölepingud EV Töölepingu seaduse § 55 p. 6 alusel kuni alljärgnevate nõudmistega täitmiseni Rapla maavalitsuse poolt.

STREIGINÕUDMISED:

1. Algatada «Ühistöö» peatoimetaja Toomas MASSOVI vastu distsiplinaarmenetlust, kõrvaldades ta kohe töölt distsiplinaarasja menetluse ajaks (EV TLS § 57), ja vabas-

ELO laagrist

Kui me esimest korda enne laagrit kokku tulime, arutasime, kas minna 5.—7. juunini ELO laagrisse. Jõudsimme otsusele, et me siiski läheme. Need meie olid MAI, MERIKE, MAILI, MONIKA, REELIKA, ANNELI, KERSTI, KADRI, RAIDO, MARGUS, RAINO, JAANUS ja TAUNO. Järvine kord arutasime, kes peab midagi tooma ja kes kusagil võistleb. Harjutasime ka rahvastepalli.

Kui reede kätte jõudis, pidime kella 11 klubi juurde minema. Seal ehmatasime ikka ära küll. Neid kotte ja kompe oli nii palju, et buss, mis meid viis, pidi kaks korda käima.

Algul ei leidnud me õiget kohta. See laager oli päris ilusas paigas, ainult veekogu oli must. Meile näidati, kus on meie laagriplats. Telkidega oli natuke raskusi, aga varsti olid need üleval. Siis läksime ümbrusega tutvuma. Osa hakkas süüa tegema.

Pärast sööki algas pendelteejooks. Tulime esimeseks. Seejärel peeti rahvastepallivõistlus.

Kell neli oli laagri avamine. Lauldi üks matkalaulu, seejärel läksime lõkkeplatsile ja GERLI süütas elulõkke. Ta ütles, et elulõkke ei tohi enne laagri lõpetamist kustuda ning kogu aeg peab keegi tule juures olema.

Esimene õhtu oli meie rühma sisustada. Olime kutsunud esinema õpetaja Anne näiterühma ja «BRANDI» mängima. Plaanisime ka mängida, aga et poisid ei tahtnud eriti kaasa lüüa, jäid need ära. Õhtul võis üleval olla nii kaua kui ise tahtsid, ainult telkide juurde ei tohtinud kisama minna ja järgmisel hommikul ei tohtinud kauem magada.

Laupäeval pärast hommikusööki võisteldi matka takistusriba läbimises. Meid esindasid TAUNO, JAANUS, RAIDO ja RAINO. Nad pidid telgi üles panema ja maha võtma, vett tooma ja küsimustele vastama. Meie võistkond tuli kolmandaks.

Jätkusid rahvastepalli võistlused ja algas ranapalliga jalgpall. Meie mängisime Kohilaga. Kas olid nemad liiga tugevad või meie liiga nõrgad, aga igatahes läks meil halvasti.

Pärast võistlusi vaadati üle rühmade metsaajalehed. Meie saavutasime esimese koha.

Ohtul algas laagri missi ja mister valimine, kus ka mina ja MOONIKA osalesime. Konkurss oli mitmes voorus. Algul tuli ennast luulevormis tutvustada, teises voorus aga napolis riietuses tantsida. Siis valiti viis lõppvoorudesse pääsejat, kelle hulka sattusin ka mina. Kolmandas voorus vastasime küsimustele. Neljas voor oli pidulik, mille lõpus valiti miss ja mister. Missiks sai Eidapere rühmast MARILIIS ja misteriks «Emalõvide» rühma ainuke poiss KALEV.

Seejärel algas ukseingidisko. Tants kestis poole ööni.

Pühapäeva hommikul oli juba natuke kurb meel. Hommikupoole korraldati viktoriin, kus jäime teistkolmandat kohta jagama. Kõik rühmad esitasid oma laulu ja lõpuks peeti rahvastepalli finaali. Meie rühm jäi kolmandaks.

Ja seisiski ees kojusõit. Laager oli väga mõnus.

ELOkas KADRI TUKK

tada T. Massov «Ühistöö» peatoimetaja ametist, juhindudes EV seadusandlusest.

2. Järgides EV TLS § 106 ja ENSV Töök § 146 sätteid, lõpetada kohe töösuhted Hans TREIMANNI ja Tiina TREIMANNIGA kui isikutega, kes on osalised sihikindlas, lubamatu tööolukorra kujundamises «Ühistöö» toimetuses.

3. Kuni uue peatoimetaja kinnitamiseni määrata peatoimetaja kohuseid täitma «Ühistöö» praegune tegevtoimetaja Ilme VEETAMM.

4. Mitte esitada peatoimetaja ametikohale isikuid, kes on kaotanud enamiku toimetuse töötajate usalduse või kelle ametisse määramise vastu on enamik toimetuse koosseisulisi töötajaid.

5. Alustada ülaltoodud nõudmiste täitmiseks läbirääkimisi streikijate volitatud esindajatega, kelleks on «Ühistöö» sekretär-kassapidaja Kaja JALUKSE ja «Ühistöö» juriidiline konsultant Hillar MARDO.

Alustame streiki, sest «Ühistöö» toimetuse tahab teha oma tööd ausalt ja erapooletult, järgides poliitilise neutraliteedi põhimõtteid. Kokkuleppe saavutamisel ja fikseerimisel käesolevas avalduses esitatud nõudmiste täitmiseks Rapla maaavalitsuse poolt kohustume kohe lõpetama streigi ja asuma täitma oma tööülesandeid.

Streigiavaldus vastu võetud 17. augustil 1992 «Ühistöö» toimetuses allkirjutanute poolt.

Tegevtoimetaja: (I. Veetamm)

pearaamatupidaja: (E. Terasmaa)

juriidiline konsultant: (H. Mardo)

toimetaja: (Ü. Allvee)

toimetaja: (K. Pärnma)

tehn. toimetaja: (T. Parko)

fotograaf-korrespondent: (J. Moks)

korrespondent: (M. Ahven)

sekretär-kassapidaja: (K. Jalukse)

Kolm korda kolm küsimust kooli lõpetajaile

1. Mis meenub kõigepealt?
2. Mõni sõna oma klassist?
3. Mis saab edasi?

KRISTI LAANEMETS:

1. Algklasside aeg. Toredad Juku- ja Buratino-mängud.
2. Palju erinevate iseloomudega õpilasi. Poisse oli meil palju, tüdrukuid vähe. Poisid meile liiga ei teinud.
3. Keskkooli. Edasi ei tea.

EERO SEPMAN:

1. Koolimine. Esimesed klassid.
2. Mõnus klass oli. Küllaltki palju sai üksteise eest väljas olla. Olime poisterohke klass.
3. Keskkooli, ja siis ei tea. Võiks ka Kehtna tehnikumi minna. Huvi on tehnika poole.

EERO KIVIK:

1. Valtu koolimaja. Kui koolist rääkida, siis on kõigepealt silme ees ilus koolimaja ise.
2. Kihvt klass oli. Õpilasi oli palju ja lärmi oli ka palju.
3. Proovin Kehtnasse saada. Täpselt ei tea.

Valtu kooli 123. lend

1. ALEKSEI AKATSONOK
2. AIVAR ALTVALJA
3. AIVO EDEL
4. INGVAR HANSEN
5. MAARIKA KASEPOLD *
6. HINDREK KIO
7. EERO KIVIK
8. KAIDO KIVIMURD
9. KRISTI LAANEMETS *
10. VIIVIKA LINAMAE
11. MARIKA NÖMMIK
12. ANDRES OJASALU
13. AIRO PIKINEN
14. EDVIN REBEL
15. RAUNO SAMOILOV
16. EERO SEPMAN *
17. TARMO SILT
18. RAUNO SULU
19. PILLE SUSSI
20. PILVI SÄDEM *
21. TIINA TAMME *
22. MERIKE TÜR
23. PAVEL USTINOV
24. JAANUS VAHER *
25. VEIKO TOHT

* lõpetasid kooli hea õppe-
edukusega

Klassijuhatajad:

ANNE ARCHIPOV
ANNE EMMO
ELVIIRA OMLER

Mina arvan, et...

25 lõpetaja koondkirjand

On pühapäev, vaikne kevadhommik on maa peale laotunud. Päike on juba päris kõrgele jõudmas ning ajabki kiired mu aknast sisse ja paistab otse mulle silma. Ema jaoks on pühapäev pesupestamise päev, kuid isa ütleb talle alati, et pühapäev on jumala käsk: «Pühitse pühapäeva!» Ka minu arvamus on sama. Alati on vanematel hea meel, kui lapsed neid aitavad, mis sellest, et alati ei tule see välja.

Mina arvan, et selle kevade tulemine jääb mulle igaveseks meelde. Ja päike oli sellele loodusele nagu ema, kes silitas ja paitas oma lapsi, et nad ikka pikemaks sirguksid. Taevast oli helesinine ning päikesekiired sulasid väga hästi sellesse heledusse. Mina arvan, et kui hävib loodus, hävime ka meie.

Vanemad võiksid oma lastele rohkem õpetada, kuidas loodusega ringi käia, kuidas tuleb loodust hoida, et ta ei muutuks koledaks.

Eestimaa on väike riik. Minule on ta sünnimaaks. Kuid ka väikesel maal võib olla muresid.

Ohel kevadhommikul, kui rattaga ringi sõitsin, märkasid järjekorda poe ees. Ma sõitsin inimestest mööda ja kuulsin, kuidas nad kirusid seda Eesti valitsust. Kõik rääkisid sellest, et poes ei pidanud piima alati müügil olema ja kaup ei jõua õigel ajal kohale. Vahel ei ole poes leiba ega saia saada. Maameeste elu pidi väga raske olema. Ei ole traktoreid saada ja kui on, siis on need väga kallid. Talumees ei pidanud õigeaegselt oma piimarahha kätte saama. Talle antakse see paar kuud hiljem, aga siis on rublakurss juba langenud ja talumees on jälle kannataja pool.

Eestis on ka kuritegevus laialt levinud. Politsei on nende vastu võimetu. Kurvaks teevad ka vanade inimeste probleemid. Kõik teavad vanasõna: «Hallpead austa, kulupead kummarda», kuid miks siis selle järgi ei käituta. Nema ju ei saa tööl käia ja ei peagi, sest nad juba töötasid kogu oma elu selle heaks, et Eesti saaks omaette riigiks. Nüüd nägid nad selle ära, kuid kuidas neid siin koheldakse? Vanad inimesed lähevad juba öösel pensionsappa seisma, et saada kätte oma väike summa, mis on mitukümmend korda väiksem igasuguste saadikute palkadest.

Praegusel ajal, kui Eesti jälle vaba on, hakkab haridus rohkem maksma. Veel ei saa kõik inimesed aru sellest, et on võimalus jääda töötuks. Nüüd hakkavad Eestis jälle inimesed maale tagasi tulema ja talusid taastama. Praegu pole talusid kerge üles ehitada, ega olnud ka siis, kui seda tegid meie esivanemad. Paljud inimesed on juba esivanemate tööd jätkanud. Peab taastama vanad traditsioonid. Taludes peaks olema kindlasti palju loomi. Olen kuulnud oma vanaisalt palju huvitavaid lugusid. Meie pere lapsed on juba kaheksas põlvkond. Kes teab, võib-olla pean ka mina kunagi seda talu korrastama ja esivanemate suurt tööd jätkama juba selle nimel, et see talu on meie suguvõsale nii kallis olnud ja palju tööd nõudnud. Mida varem, seda parem!

Koristades kappi, leidsin sealt ühe klassipildi, mis oli tehtud väga ammu. See oli siis, kui käisime algklassides. Vaadates seda pilti, tuleb kohe meelde see tore aeg. Alles see oli, kui me esimesel septembril esimest korda kooli tulime. See maja tundus mulle suure lossina, kus oli palju aknaid ja ukse. Pärast õpetaja käis, väike tahvel käes, saalis ringi ja meie tegime sinna oma näpujälgi. See tahvel jäi talle vist mälestuseks. Koju minnes tahtsid isad koolikotti kanda, aga meie ei lasknud. Nad ütlesid küll, et saame seda kanda terve kooliaja. Nüüd, kui ma pilti vaatan, ei tunne mõnda äragi. Kahju, et aeg nii kiiresti kaob, alles me olime esimeses klassis, aga nüüd juba lõpetajad. Vaat, mis tuleb meelde, kui leiad kuskilt kapist pildi, mis on sul juba ammu meelest läinud.

Mina arvan, et hobid on inimestel erinevalt, mõnel palju, mõnel vähe, aga minul on neid küll palju. Maailmas on igasugused hobid. Paljud inimesed tegelevad mingisuguse alaga oma põhitöö kõrvalt. Ma tean, et mõnedel inimestel on töö

tema hobi. Need inimesed peaksid küll väga õnnelikud olema. Mõned on oma hobide külge nii kinni kasvanud, et valivad selle endale elukutseks. Igaüks võib valida endale kõige südamelähedasema ning meeldivama harrastuse. See ei pea meeldima teistele. Mõned ütlevad küll, et neil lemmikharrastust ei ole, aga mina seda küll uskuda ei taha.

Hobid on üks vaba aja veetmise viise. Nad nõuavad aega, hoolt ja armastust ning seda kõike leidub oma hobi jaoks ikka. Hobid rikastavad inimest. Tahaks anda teistele mõned soovitusel, mida võtta endale kindlaks hobiks, mida ei. Aga ma arvan, et sellest pole mingit kasu, sest selles väljendub iga inimese omaladne külg. Minu arvates peab igal inimesel olema vähemalt üks hobi, millega ta tõsisemalt tegeleb, sest siis on tal vähemalt üks amet, mis hästi käpas.

Väikesed armastavad koguda igasugust pudipadi, näiteks kommi- ja nätsupabereid. Kui ma väiksem olin, oli minul üheks lemmiktegevuseks mudelautode kogumine. Nii õppisin tundma autode nimesid.

Paljudele inimestele, nagu minulegi, on saanud üheks lemmikhobiks raamatute lugemine. On ka selliseid raamatuid, mida ma olen hommikul lugema hakanud ja öösel lõpetanud. Siis ei kehti minu jaoks söögiajad ega muud tegevused. Nendes lausetes, mis raamatutes seisavad, on väga palju tarkust peidus. Raamatuid lugedes inimene omandab need.

Üks toredamatest hobidest on ristsõnade lahendamine. Tegelikult on see mälu treening ja tuleb kindlasti lahendajale kasuks. Mõtelda on mõnus!

Üks hobi on mul lihtsalt muusika kuulamine. Mõnikord, kui olen vihane või tujust ära, siis lähen koju, panen maki mängima ja rahustan end sellega. Kui olen kurb, siis tõstab mul tuju rütmikas muusika. Oma lemmiklauljast on huvitav teada saada igasuguseid asju. Muusika aitab mul keskenduda paljudes olulistes asjades. Veel meeldib mulle kududa. Koon tavaliselt siis, kui vaatan televiisorit. Kui ma niisama istun, on tunne, et aeg läheb raisku. Kui ma jälle vardaid klõbistan, siis isa ütleb, et olen «UKU» meister. Eks ma olen, aga mitte «UKUST».

Minu peamiseks kogumisobjektideks on vanaaegsed postmargid, mündid ja paberraha. Ja üldiselt on see kogumine väga kallis lõbu. Hobid on andnud mulle mõnusat ajaviidet ja suurendanud silmaringi.

Eriti hea oleks, kui hobi oleks seotud loodusega. Mulle meeldib väga akvaariumikalude kasvatada. Nüüd on mul kolm selgeveelist ja huvitavate kaladega akvaariumi. Nendega ma jaman pidevalt.

Sporti teen ma selleks, et hoida korras oma tervist ja saada mehelikku kuju. Võimlas käin ma sõpradega. Nägime filmi rulasõitjatest ja pärast seda tahtsime väga rulasid osta. On poisse, keda me hüüame rulafännideks, sest nad õpivad kogu aeg uusi trikke.

Käin juba varakult ujumas, sest see harjutab mind külma taluma. Kui ma jalgrattaga sõidan, siis tavaliselt väga kiiresti. Veidraks harjumuseks on mulle saanud teiste masinatega võidu sõitmine.

Enamasti ma need sõidud võidan. Niisugune sõitmine rikastab mind jõuga. Minu lemmikharrastused on sportlikud ja see on mulle ainult rõõmuks, sest ma saan siis natuke olla isa moodi.

Paljud mehed ja noormehed harrastavad tehnikasporti. Nad tegelevad motokrossiga või kardisõiduga või ralliga. Seda ei saa aga kasutada oma vanaduses. Sest ega vana inimene ei ole loodud kihutajaks. Viimastel aegadel on mind huvitanud tehnika. Ma alustasin seda sääreväristajast ja nüüd olen jõudnud autoni. Mõne aja möödudes oli mul ka kardijuhtimine selge ja sõit rajal sujus päris hästi. Käin tihti motovõistlustel, kuna olen suur masinate austaja. Mul on oma auto, mida ma ehitatan sõbraga kahe peale. Kui me selle ostsime, oli ta igavene logu. Aga suveks saame ta kindla peale liikuma. Pärast värvimist mootor peale ja sõitma. Kui eksamid tehtud, küll siis garaazis käia saab. Tehnikaga on alati nii, et kui sul on kiire või kuskile lähed, pead sa kõigeiks valmis olema, sest ku-

nagi ei tea, kas tehnika veab sind alt või ei. Tehnika on tänapäeval inimestele lausa hädavajalik ja sellepärast on hea, kui vanemad lubavad jännata masinatega ega pahanda alatihti õliste käte pärast. Mäletan, et tahtsin kogu aeg isa ja onu kõrval olla, kui nad masinatega tegelesid. Eks vigadest õpitakse ja nagu öeldakse, et esimene vasikas läheb tihti aia taha. Kuid sellele vaatamata ei tohi jonnijätta, vaid tuleb ikka uuesti ja uuesti proovida, õppida ja harjutada. Ega ükski meister ei kuku taevast.

Mängud mängitud, kalal ja külas käidud, hakkabki päike allapoole veerema, kuni voodimnemise aeg kätte jõuab.

Ja pühapäev on tõeliselt tore päev! Nukraks teeb ainult see, et see päev nii ruttu otsa saab.

Kirjandi pani kokku jõngermannide

ESIMENE OPETAJA

Helgi Sussi tähtpäev

Helgi! See on ime, kui palju võib peituda hapras naises. Alati on Sinul uusi ja häid mõtteid. Ideed, mida lahkelt jagad, on lausa aare. Kuulad ära kõigi mured ja leiad vähemalt lohutava sõna. Aga kes kuulab Sinu mured? Kus asub see suur võlumaa, kus kasvavad Sinu ideed? Olgu see maa veel väga lai ja lõputa!

MARGE UUSTALU

Oled meile ELO juht. Soovime sünnipäevaks palju õnne ja jõudu. Ootame veel palju-palju lastepidusid koos Sinuga.

MAI KALDA
ANNELI MÄRDIKES

Helgi! Sind on ikka saatnud kadestamisväärne tegutsemisind ja optimism. Aitäh selle eest! Edaspidiseks jätkugu Sul ikka elurõõmu ja palju-palju õnne!

EVE-MAI LAURIMAA

On inimesi, kes elavad ühiskonnalt võttes, on inimesi, kes elavad ühiskonnale andes. Esimesed on elu pidurid, teised on elu edasiviijad. Helgi on edasiviija.

KALJU RAHU

Kes Valtu inimestest ei tunneks väiksekasvulist, alati jooksujalu toimetavat Helgit. Mõõdunud aastad pole Sind hellitanud, kuid Sa oled jäänud teotahteliseks ja abivalmis sõbraks suurele ja väikele.

Töö, mida teed, on raske, kotid ja kastid, mida teiste heaks kannad, ka suured. Oma teenitud raha oled Sa andnud kultuurile. Tasuks kõige selle eest kuuled rohkem nurinat kui kiidusõnu. Ole selline nagu Sa oled.

LEMMI LINNAS

Aastakümneid tagasi on Helgi minu jaoks olnud hea väike tüdruk, sõnakuulelik ja hea õpilane. Hiljem on Helgi olnud mu hea kolleeg, mitmekülgne, andekas, rikka fantaasiaga — igati sobilik tööks lastega. Samad omadused on talle kasuks tulnud

kultuurielu kandjana Valtus. Eelkõige on Helgi minu jaoks kena noor südamlük naine, kellel alati on oma kaasinimeste jaoks häid sõnu ja osavõtlisku hinge. Soovin Helgile ja tema poegadele elus palju häid päevi, inimlikku õnne ja tervist.

SAIMA TITT

Lugupeetud Helgi! Önnitlen Sind!

Oled õnnelik inimene, keda paljud sageli vajavad. Sa ei oska laiselda ega mugavust tunda. Ikka Sa teed või mõtled midagi... ja ikka teiste jaoks. Olgu see mudilane, nooruk, täiskasvanu või pensionär, igapähe jaoks on Sus alati varuks hea nõu- anne või ilus algatus. Oma igivana, väikese seltsimaja oled suutnud ikka hubasena hoida. Ole edasi sama rõõmsameelne nooruslik daam! Kasvagu Su poistest tublid Eesti mehed! Aitäh kõige eest!

MILVI LEINARU

Oled jaganud meile helget pead, heldet kätt ja head südant siin paljud aastad ja hoidnud Valtu rahva kultuurikollet hõõgvel. Töö, töö, töö — selle kõrval on vaja ka muud rõõmu ja selle eest oled Sina, Helgi, hea seisnud! Suur aitäh selle eest! Jätkugu Sul tahtmist ka edaspidi meie elu huvitavamaks muuta!

MAILA SEPMAN

Oled fantastiline inimene, kelle loovuse allikas on ammendamatu. On neid, kes heidavad Su töös ette pealiskaudsust või läbimõtlematust. Mina nii ei ütle, sest arvan teadvat põhjust, kuna olen tihti Su mõtete läbiviijana rahva ees. Pidu on algamas, aga Sina haarad veel viimasel minutil mu varrukast ja puistad üle äsjasündinud mõtetega, mis tuleb kohe realiseerida. Nii säravad on Su sähvatused! Kõik lihtsalt ei pea sellele vastu.

Missugune õnn, et Sa meil olemas oled!

ANNE ARCHIPOV

Õnnitleme juubilare!

Iga hommik on nagu kingitus
pärast pikka ja pimedat ööd.
Iga hommik on nagu kingitus,
jälle üks päev kuulub muile.

80	
HELMI-MIRALDA TOOL	2. juuli
ALIIDE KRAAM	7. september
AUGUST FELDT	17. september
70	
HERMILDE JÄRVELA	10. juuli
ELLI TARKMEEL	13. august
65	
MAHTA TENDAL	3. juuli
KALJU TITT	17. juuli
OSVALD KAULER	25. september
60	
HARRI ELMI	11. juuli

Töö kiidab tegijaid

«Uhistöö» 29. augustil 1963

Nagu mäletate, seisis koristustööde tabelis esimesel kohal «Tee Kommunismile» kolhoos. 92 protsendiga on ta jätnud teised majandid kaugemale maha. «Kirjas võiks olla koguni 100 protsenti, kuid seda ei luba 18,5 hektarit koristamata vilja,» ütles esimees Tenno Teets. Nimelt külvas ka «Tee Kommunismile» kevadel mitmeaastase põldheina arvel rohkem teravilja. Et seemet ei tahetud päris turba sisse lasta, hariti söödid korralikult üles. Tera sai seal mulda mai lõpul, sama vili tahabki praegu küpseda. Mõne päeva pärast võetakse ka viimane saak. See on kolmele kombainile ühe päeva töö.

Mis tagas tera- ja kaunvilja koristamise põhiselt kolme nädalaga?

Põllule läks korraga kolm kombaini. Niimoodi, grupiviisiliselt, käiski kogu koristamine. Kui kombainid oleksid lõiganud igatüks ise kandis, oleks vilja vedamiseks läinud vaja vähemalt 6 autot. «Tee Kommunismile» kolhoosis teenindas ühel põllul töötavaid kolme kombaini 2—3 veomasinat. Kaugemate vedude korral suurendati autode arvu. Autojuhid töötasid 12 tundi järjest, seejärel oli neil 24 tundi puhkust.

«Üheks põhjuseks oli see,» räägib esimees, «et juhte oli meil tagavaraks neli vahetust.» Nii said lõikuspäevadel autorooli pihku ehitusmees Valter Laurimaa, traktoristid Arno Kiiraja ja Vjatšeslav Kutšuk. Ja transpordi ees peab mütsi maha võtma: töö ei katkenud vajaduse korral ööselgi.

55	
VELLO SULU	4. juuli
ENNO PIHLAKAS	15. juuli
ARVO LAURIMAA	2. august
VAIKE NÖMMIK	5. august
50	
HELGI SUSSI	6. september

ÕNNITLEME LASTE SÜNNI PUHUL!

*Inimese silmad vaatavad maailma
ja süda võtab sealt midagi omaks.
Ema silmad vaatavad last
ja süda ainult annab.*

MERLE TUNGER ja VEELIN JUGANSON
tütar MARIAN 15. veebruar

ÜLLE ja MATI ANDRESPOK
poeg SIIM 2. aprill

MARJE LEMBER
poeg RAGNAR 3. aprill

ANU-KAI KUTSER
tütar LIISA 18. aprill

Kombainerid Hugo Kõrtsini, Jaan Nõmmik ja Heino Põlma on need mehed, kes võtsid saagi. Nad tegid seda kiiresti, meisterlikult ja suure vastutustundega. Masinad töötasid nagu kella-värk. Muidugi olenes see meestest endast.

Ilusatel päevadel tuli põllult nii palju vilja, et kuivati ei jõudnud seda vastu võtta, kuigi töötab mitmes vahetusega ja tuld hoiavad staažikad kütjad Anton Mutso ja Kristjan Lehtlaan. Kartmata pandi vili klubiruumi ja veel mitmesse teise kohta. Isegi õuel oli mitu tüsedat hunnikut. Räisku ei läinud teragi. Vilja, mis oleks seisnud üle kahe päeva lageda taeva all, pole. Sellest päästis nupukas plaan.

Kehtna sovhoosil on unikaalne kiirkuivati AVM-0,4. Selle tööjõudlus on suur, nii et saab ka naabreid aidata. «Tee Kommunismile» andis oma kuivati sovhoosile seemnevilja tarvis, sovhoosi AVM-0,4 hakkas kolhoosi vilja kuivatama. Ja oligi ots otsaga koos. Hoopis patt oleks olnud panna kombainid ilusa ilmaga viljauputuse pärast seisma.

«Tee Kommunismile» põldudel on kõrretüügas lühike — kogu põhk läheb täiendavaks loomasöödaks. Südilt lohistas põhku kokku Tihe-metsa mehhaniseerimiskooli õpilane Sulev Laurimaa. Niisama tubli oli Ants Laurimaa Rapla keskkoolist. Ja kui võtta, siis on kogu kolhoosi rahvas hästi töötanud.

«Tee Kommunismile» kolhoosis tehakse mehiselt tööd. Ja lõikuspidugi tahetakse oktoobripühade ajal pidada selle mõõdu järgi.

VALTU LEHT Toimetaja AARE HINDREMÄE
Toimetus: EE3500 Rapla. Tel. 62 745
Trükiarv 550. Maht 1 trükipoogen.
Tellimise nr. 1888. Rapla Trükikoda, Kalda 2.